

शासकीय खबरपत्र

Governance Bulletin

सामान्य प्रशासन मन्त्रालयको चौमासिक प्रकाशन

२०७१ कार्तिक बर्ष ८ अंक २५

१. सामान्य प्रशासन मन्त्रालयको वार्षिक प्रगति समिक्षा कार्यक्रम सम्पन्न

सामान्य प्रशासन मन्त्रालयको आ.व.२०७०।०७१ को तेश्रो चौमासिक तथा वार्षिक प्रगति समिक्षा एवं मन्त्रालय स्तरीय विकास समस्या समाधान समितिको बैठक मिति २०७१ साउन १९ गते सामान्य प्रशासन मन्त्रालयको सभाकक्षमा सम्पन्न भएको छ । माननीय सामान्य प्रशासन मन्त्रि श्री लालबाबु पण्डित, सामान्य प्रशासन मन्त्रालयका सचिव श्री डडुन्द्र प्रसाद उपाध्यायको उपस्थितिमा प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयका प्रतिनिधि , राष्ट्रिय योजना आयोगका प्रतिनिधि , अर्थ मन्त्रालयका प्रतिनिधिको समेत सहभागितामा सम्पन्न भएको सो कार्यक्रममा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयका महाशाखा प्रमुखहरु र सबै शाखा प्रमुखहरुर सामान्य प्रशासन मन्त्रालय अन्तरगतका सबै निकायका प्रमुखहरुको सहभागिता रहेको थियो ।

सामान्य प्रशासन मन्त्रालय र अन्तरगत निकायहरुबाट आ.व. २०७०।०७१ मा सम्पन्न गरेका कार्यक्रमहरुको प्रगति विवरण कार्यसम्पन्न गर्दा परेका समस्याहरु लगायतका विषयहरुमा प्रस्तुती तथा छलफल भएको सो कार्यक्रममा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयको वार्षिक प्रगति निम्नानुसार प्रस्तुत गरिएको थियो ।

मन्त्रालय तथा सम्बद्ध निकायहरुको संक्षिप्त प्रगति विवरण

२. निजामती सेवा दिवस सम्पन्न

विगतमा जस्तै यस वर्ष पनि निजामती सेवा दिवस २०७१ भव्य रुपमा सम्पन्न भएको छ । निजामती सेवाको मान्यता, अनुशासन, इमान्दारि र नैतिकता भन्ने नारा रहेको यस वर्षको निजामती सेवा दिवस २०७१ भव्यताका साथ मनाउने क्रममा रक्तदान कार्यक्रम, वृक्षारोपण कार्यक्रम, वागमती सफाई कार्यक्रम, मुख्य सचिव एघार र ट्रेड युनियन एघार बीच मैत्रीपूर्ण फुटबल खेल लगायत विभिन्न कार्यक्रमहरु संचालन गरिएको थियो । जसअन्तगत बाग्मती सरसफाई कार्यक्रम, प्रभातफेरी कार्यक्रम, वृक्षारोपण कार्यक्रम संचालन, सिंहदरबार परिसर सरसफाई, रक्तदान कार्यक्रम एवं विभिन्न खेलकुद कार्यक्रमहरु संचालन गरिएको थियो । त्यसैगरी निजामती सेवा दर्पण (स्मारिका) २०७१ प्रकाशन समेत गरिएको थियो । उक्त कार्यक्रमहरु प्रभावकारी रुपले संचालन गर्नको लागि नेपाल सरकारका मुख्य सचिव श्री लीलामणी पौड्याल को अध्यक्षतामा निजामती सेवा दिवस मूल समारोह समिति र निजामती सेवा पुरस्कार सिफारिश समिति तथा विभिन्न मन्त्रालयका सचिवहरुको संयोजकत्वमा विभिन्न चार उपसमितिहरु गठन गरिएको थियो ।

निजामती सेवा दिवस २०७१ को अवसरमा देहाय बमोजिमका सेवा निवृत्त निजामती कर्मचारीहरुलाई सम्मान र उत्कृष्ट कर्मचारीहरुलाई पुरस्कृत समेत गरिएको थियो ।

क. उत्कृष्ट निजामती सेवा पुरस्कार

सि.नं.	कर्मचारीको नाम	पद	लिङ्ग	कार्यरत निकाय
१	श्री शारदा प्रसाद त्रिताल	सचिव	पुरुष	राष्ट्रिय योजना आयोग
२	श्री डङ्गु प्रसाद उपाध्याय	सचिव	पुरुष	सामान्य प्रशासन मन्त्रालय
३	श्री संजीवराज रेग्मी	सहन्यायाधिवक्ता	पुरुष	महान्यायाधिवक्ताको कार्यालय
४	श्री हिरामणी शर्मा	उपसचिव	पुरुष	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय
५	श्री रामप्रसाद आचार्य	उप सचिव	पुरुष	अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोग
६	श्री धनराज शर्मा	श्रेस्तेदार	पुरुष	जिल्ला अदालत, कैलाली
७	श्री बाबुराम सुवेदी	उप महालेखा नियन्त्रक	पुरुष	महालेखा नियन्त्रक कार्यालय
८	श्री रमा आचार्य सुवेदी	सहकारी अधिकृत	महिला	डिभिजन सहकारी कार्यालय रुपन्देही
९	श्री पदमा श्रेष्ठ	नायब सुब्बा	महिला	लोक सेवा आयोग
१०	श्री प्रेम बहादुर तामाङ्ग	कार्यालय सहयोगी	पुरुष	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, सोलुखुम्बु

ख. निजामती सेवा पुरस्कार

सि.नं	कर्मचारीको नाम	पद	लिङ्ग	हाल कार्यरत निकाय
१	श्री तोयनारायण जवाली	सह सचिव	पुरुष	वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय
२	श्री रमेशकान्त अधिकारी	निमित्त रजिष्ट्रार	पुरुष	प्रशासकीय अदालत
३	श्री शिवराम न्यौपाने	उपसचिव	पुरुष	सामान्य प्रशासन मन्त्रालय
४	श्री रामचन्द्र ढकाल	उपसचिव	पुरुष	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय
५	श्री विष्णु काजी थापा	उप सचिव	पुरुष	व्यवस्थापिका संसद सचिवालय
६	श्री झक्क प्रसाद आचार्य	उप सचिव	पुरुष	अर्थ मन्त्रालय
७	श्री यदुनाथ पौडेल	उप सचिव	पुरुष	भूमिसुधार तथा व्यवस्था मन्त्रालय
८	श्री सुवर्ण प्रसाद ढकाल	निर्देशक	पुरुष	महालेखापरीक्षकको कार्यालय
९	श्री शम्भु प्रसाद मरासिनी	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	पुरुष	जिल्ला प्रशासन कार्यालय रामेछाप
१०	श्री प्रल्हाद प्रसाद सापकोटा	उप सचिव	पुरुष	उर्जा मन्त्रालय
११	श्री देवचन्द्र श्रेष्ठ	शाखा अधिकृत	पुरुष	रक्षा मन्त्रालय
१२	श्री देव कुमारी शर्मा खत्री	महिला विकास अधिकृत	महिला	महिला तथा बालबालिका कार्यालय, मुस्ताङ्ग
१३	श्री पूर्णलाल विश्वकर्मा	इन्जिनियर	पुरुष	भूमिगत जलस्रोत विकास समिति शाखा कार्यालय वुटवल
१४	श्री विनोद कुमार रंजितकार	इन्जिनियर	पुरुष	राष्ट्रपतिको कार्यालय
१५	श्री प्रेम भक्त थापा क्षेत्री	कम्प्युटर अधिकृत	पुरुष	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय
१६	श्री धनमाया सुनुवार	रेञ्जर	महिला	वन विभाग
१७	श्री केदार प्रसाद न्यौपाने	सुपरीवेक्षक	पुरुष	केन्द्रिय तथ्याङ्क विभाग
१८	श्री सुशीला शर्मा लामिछाने	सिनियर बुक बाइन्डर	महिला	मुद्रण विभाग
१९	श्री लक्ष्मी देवी मल्ल	नायब सुब्बा	महिला	क्षेत्रीय अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण कार्यालय कास्की
२०	श्री कृष्ण प्रसाद पौडेल	नायब सुब्बा	पुरुष	सर्वोच्च अदालत
२१	श्री इन्द्रप्रसाद भट्टराई	नायब सुब्बा	पुरुष	अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोग

२२	श्री शंकरलाल हरिजन	गा.वि.स.सचिव	पुरुष	जिल्ला विकास समितिको कार्यालय, बाँके
२३	श्री राजेन्द्र यादव	पशु स्वास्थ्य प्राविधिक	पुरुष	जिल्ला पशु सेवा कार्यालय उपकेन्द्र गोलबजार, सिराहा
२४	श्री जगन्नाथ अधिकारी	खरिदार	पुरुष	भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय
२५	श्री प्रमोद राउत कुर्मी	कार्यालय सहयोगी	पुरुष	भवन निर्माण विभाग डिभिजन कार्यालय, धनुषा
२६	श्री दिगबहादुर घर्तीमगर	कार्यालय सहयोगी	पुरुष	उद्योग मन्त्रालय
२७	श्री ओम बहादुर भण्डारी	हलुका सवारी चालक	पुरुष	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय
२८	श्री शिव प्रसाद पौडेल	हलुका सवारी चालक	पुरुष	जिल्ला शिक्षा कार्यालय कास्की
२९	श्री ऐश्वर्य जित रोका	हल्कारा	पुरुष	गोश्वारा हुलाक कार्यालय सुन्धारा
३०	श्री विष्णुमाया हाछेथु	माली	महिला	कानून, न्याय, संविधानसभा तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय

ग. सम्मान पत्र प्राप्त गर्ने सेवा निवृत्त कर्मचारीहरु

सि.नं.	नाम, थर	अवकाश हुँदाको पद
१	श्री दामोदर प्रसाद गौतम ललितपुर	मुख्य सचिव
२	श्री कुल धर्मरत्न तुलाधर काठमाण्डौ	सचिव
३	श्री हिमालय शमशेर ज.ब.रा. काठमाण्डौ	सचिव
४	श्री अच्युत बहादुर राजभण्डारी ललितपुर	सचिव
५	श्री सूर्यनाथ उपाध्याय काठमाण्डौ	सचिव
६	श्री मुकुन्द शर्मा पौडेल बाग्लुङ्ग	सचिव
७	डा. श्री प्रभा बस्नेत काठमाण्डौ	सचिव
८	श्री केशवराज झा काठमाण्डौ	राजदूत (सहसचिव)
९	श्री राजाराज सेढाई नुवाकोट	उप म.ले.प.
१०	श्री युवराज शर्मा गौतम गुल्मी	सहसचिव
११	श्री गोपाल मान श्रेष्ठ ललितपुर	उप सचिव
१२	श्री भरतराज पोखरेल मोरङ्ग	उप सचिव

१३	श्रीमती राम प्यारी श्रेष्ठ ललितपुर	जि.शि.अ.
१४	श्री कृष्ण प्रसाद बराल कास्की	जिल्ला कृषि विकास अधिकृत
१५	श्री अवधेश प्रसाद गौतम सिरहा	शाखा अधिकृत
१६	श्री किर्तिनिधि पाण्डे स्याङ्जा	शाखा अधिकृत
१७	श्री भागवन्त प्रसाद गुप्ता बाँके	लेखा अधिकृत
१८	श्री अर्जुन प्रसाद आचार्य गुल्मी	लेखा अधिकृत
१९	श्री मुरारी भट्टराई मोरङ्ग	लेखा अधिकृत
२०	श्री मोहन बहादुर के.सी, काठमाण्डौ	लेखापरीक्षण अधिकारी
२१	श्री वेचन साह महोत्तरी	सहायक वन अधिकृत
२२	श्री शालिकराम कट्टेल गोरखा	नापी अधिकृत
२३	श्री डम्बर कुमारी रेग्मी काठमाण्डौ	महिला विकास अधिकृत
२४	श्री हरिहर वास्कोटा धादिङ्ग	का.मु.शाखा अधिकृत
२५	श्री भीम प्रसाद गौतम कास्की	नायव सुब्बा
२६	श्री ध्रुव सुवेदी महोत्तरी	नायव सुब्बा
२७	श्री टंक प्रसाद सुवेदी पर्वत	नायव सुब्बा
२८	श्री शान्तराम थकाली डोल्पा	नायव सुब्बा
२९	श्री देवी प्रसाद प्रसाई काठमाण्डौ	सर्वेक्षक
३०	श्री कृष्ण प्रसाद अधिकारी नुवाकोट	स्वास्थ्य शिक्षा टेक्निसियन
३१	श्री प्रेम प्रसाद ढकाल नवलपरासी	खरिदार
३२	श्री नरराज ढकाल तेहथुम	खरिदार
३३	श्री मो. अवदीन रांकी रौतहट	खरिदार
३४	श्री लिला बल्लब खनाल झापा	ह.स.चा.
३५	श्री विनोद श्रेष्ठ सिन्धुपाल्चोक	ह.स.चा.
३६	श्री लक्ष्मण खत्री काठमाण्डौ	कार्यालय सहयोगी
३७	श्री कृष्ण न्यौपाने, सिन्धुपाल्चोक	कार्यालय सहयोगी

३. प्रशासन सुधार कार्यान्वयन तथा अनुगमन समितिको गठन र कार्य प्रारम्भ

नेपाल सरकार (मन्त्रिपरिषद्) को मिति २०७१।४।९ को निर्णयानुसार पूर्व सचिव कृष्णहरि बाँस्कोटाको संयोजकत्वमा प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयका शासकीय सुधार महाशाखा हेर्ने सहसचिव सदस्य, अर्थ मन्त्रालयका सहसचिव सदस्य, नेपाल सरकारले तोकेका प्राविधिक मन्त्रालयको तर्फबाट भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय र कृषि विकास मन्त्रालयका सहसचिव एकएक जना तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयको प्रशासन सुधार हेर्ने सहसचिव सदस्य सचिव रहने गरी प्रशासन सुधार कार्यान्वयन तथा अनुगमन समितिको गठन र कार्य प्रारम्भ भएको छ ।

पूर्व सचिव बाँस्कोटाले मिति २०७१।४।९ गते नै पत्र बुझी सोही दिनबाट आफ्नो काम आरम्भ गर्नुभयो । साथै कार्यारम्भ पूर्व उहाँले सामान्य प्रशासन मन्त्रालयका सचिव श्री डइन्द्र प्रसाद उपाध्याय र मन्त्रालयका पदाधिकारीलाई भेटी नेपाल सरकार प्रति आभार प्रकट गर्नुभयो । उक्त निर्णयानुसार समितिलाई निम्न बमोजिमको कार्यादेश प्राप्त भएको छ ।

१. प्रशासन सुधार समितिको प्रतिवेदन सम्बन्धमा

१.१ प्रतिवेदनमा उल्लेखित सुझावहरु कार्यान्वयन गर्न कार्ययोजना तयार गर्ने ।

१.२ सो कार्ययोजना कार्यान्वयनको लागि आवश्यक स्रोत साधन तथा संगठनात्मक व्यवस्थाको प्रस्ताव तयार गरी सामान्य प्रशासन मन्त्रालयमार्फत नेपाल सरकार समक्ष पेश गर्ने ।

१.३ प्रतिवेदनमा उल्लेखित नेपाल सरकारले कार्यान्वयन गर्न निर्देश गरेका विषयहरु कार्यान्वयन गर्न सम्बन्धित मन्त्रालयहरुलाई आवश्यक प्राविधिक सहयोग उपलब्ध गराउने ।

१.४ स्वीकृत कार्ययोजना कार्यान्वयनको प्रगति विवरण संकलन गरी सामान्य प्रशासन मन्त्रालय मार्फत नेपाल सरकार समक्ष पेश गर्ने ।

१.५ समितिको प्रतिवेदनमा उल्लेखित एवं अन्य प्रशासन सुधार सम्बन्धी विषयमा नेपाल सरकार समक्ष सुझावहरु पेश गर्ने ।

२. विभिन्न मन्त्रालयमा गठन भएका प्राविधिक समितिको काम कारवाहीलाई सहजीकरण गर्ने सम्बन्धमा:

- २.१ प्राविधिक समिति गठन नभएको निकायमा प्राविधिक समिति गठन गर्न पहल गर्ने ।
- २.२ प्राविधिक समितिलाई आवश्यक पर्ने पर्ने सल्लाहसुझाव उपलब्ध गराउने ।
- २.३ प्राविधिक समितिहरूलाई कार्ययोजना बनाई अघि बढ्न प्रेरित गर्ने , त्यस्तो कार्ययोजना सम्बन्धमा प्राविधिक सहयोग उपलब्ध गराउने ।
- २.४ प्राविधिक समितिले गरेको काम कारवाहीको निरीक्षण अनुगमन गरी प्रत्येक ३ /३ महिनामा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय मार्फत नेपाल सरकार समक्ष प्रतिवेदन पेश गर्ने ।
- २.५ प्राविधिक समितिको काम कारवाहीको विषयमा सम्बन्धित मन्त्रालयको राजनैतिक तथा प्रशासनिक नेतृत्वलाई जानकारी गराउने , सुधार गर्नुपर्ने विषयमा सिफारिस गर्ने , आवश्यक भौतिक पूर्वाधार एवं स्रोत साधनको व्यवस्थापनको लागि सिफारिस गर्ने ।

३. नेपाल सरकारले दिएको निर्देशन बमोजिम अन्य कार्यहरू गर्ने

४. माननीय मन्त्री श्री लालबाबु पण्डितको सिंगापुर भ्रमण

National University of Singapore (NUS) cGt/ut Singapore e-Government Leadership Centre को निमन्त्रणामा माननीय सामान्य प्रशासन मन्त्री श्री लालबाबु पण्डितको नेतृत्वमा ४ सदसीय टोलीले यही २०७१/७/१० देखि २०७१/७/१२ सम्म (३ कार्य दिन) सिंगापुरको भ्रमण गर्‍यो ।

माननीय मन्त्रीज्यूको नेतृत्वमा रहेको टोलीमा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयका सहसचिव सुरेश अधिकारी, लेखा अधिकृत बाबुराम थापा र माननीय मन्त्रीज्यूको निजी सचिव मो.वसिम आलम रहनु भएको थियो ।

२०७१/७/९ (२६ अक्टोबर, २०१४) मा भ्रमणटोली सिंगापुर पुगेको थियो । २०७१/७/१० (२७ अक्टोबर, २०१४) मा सिंगापुरको सार्वजनिक क्षेत्रमा ICT को प्रयोग कसरी गरियो भन्ने सन्दर्भमा माननीय मन्त्रीज्यूले विभिन्न स्थान भ्रमण गरी जानकारी लिनु भयो ।

२०७१/७/११ (२८ अक्टोबर, २०१४) मा Singapore e-Government Leadership Centre (eGL) मा मा.मन्त्रीज्यू सहित भ्रमणटोलीलाई सो केन्द्रका निर्देशक अशोक कुमारले स्वागत गर्नु भयो । उक्त दिन eGL को तर्फबाट सिंगापुर एउटा कम विकसित राष्ट्रबाट कसरी विकसित राष्ट्रमा रुपान्तरित भयो (Transformation of Singapore) भन्ने विषयमा केन्द्रका निर्देशक अशोक कुमारले प्रस्तुतीकरण गर्नु भयो । सिंगापुरको प्रशासनिक सुधारमा सूचना तथा संचार प्रविधि (ICT) को उपयोग गरिएको जानकारी दिँदै उहाँले सूचना प्रविधिको प्रयोग सार्वजनिक सेवा, वैकिङ्ग, पुस्तकालय, सुरक्षा व्यवस्थापन लगायत धेरै क्षेत्रमा गर्न सकिने जानकारी गराउनु भयो । वहाँले उक्त संस्था नेपाली प्रशासकहरूलाई e- Governance सम्बन्धी तालीम प्रदान गर्न तयार रहेको र भविष्यमा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय र eGL बीचको संबन्धलाई वढाउँदै लैजान आफु तयार रहेको अवगत गराउनु भयो । मा.मन्त्री लालबाबु पण्डितले सिंगापुरको राजनीतिक प्रणालीप्रशासनिक प्रणाली आर्थिक विकासको अवस्था, सामाजिक, सांस्कृतिक अवस्था, संवैधानिक पद्धतिको बारेमा जानकारी लिनु भयो । वहाँले प्रशासन सुधार र सुशासन प्रवर्द्धन गर्न आफु प्रतिवद्ध भएको र यसका लागि अन्य देशका अनुभव बारे जानकारी लिने क्रममा आफूले सिंगापुर भ्रमण गरेको वताउनु भयो । माननीय मन्त्रीले अहिले विश्व परिवेशमा एक देशका ज्ञान सीप र असल अभ्यासहरू अर्कोले सिक्नु पर्ने वताउँदै नेपाली निजामती कर्मचारीहरूलाई प्रशिक्षण दिने क्रममा eGL ले सघाउने विश्वास व्यक्त गर्नु भयो ।

सो कार्यक्रममा नेपालको प्रशासनिक पद्धतिको जानकारी गराउँदै नेपालमा e- Governance application को हालको अवस्था बारे सह सचिव सुरेश अधिकारीले प्रकाश पार्नु भएको थियो । नेपाली कर्मचारीहरूलाई ICT सम्बन्धी तालीम प्रदान गर्ने संबन्धमा समेत उक्त दिन छलफल गरियो ।

सोही दिन नै माननीय मन्त्रीज्यू सहितको भ्रमण टोलीले Singapore National Library को भ्रमण गरी पुस्तकालयमा IT को प्रयोग सम्बन्धी जानकारी हासिल गर्‍यो । साथै Singapore City Gallery को भ्रमण गरी सिंगापुर शहरी विकास योजना बारे जानकारी लिईएको थियो । उक्त अवसरमा eGL का निर्देशक अशोक कुमार र व्यवस्थापक Vin Mei पनि हुनुहुन्थ्यो । २०७१/७/१२ (२९ अक्टोबर, २०१४) मा eGL Institute of South East Asian Studies (ISAS) का अध्यक्ष प्रा. गोपीनाथ पिल्ले र माननीय मन्त्रीज्यूवीच ISAS केन्द्रिय कार्यालयमा भेटघाट भयो ।

ISAS अध्यक्ष पिल्लेले माननीय मन्त्रीज्यूलाई हार्दिक स्वागत गर्दै नेपालको संविधान निर्माण प्रक्रिया राजनीतिक अवस्था, आर्थिक अवस्थाका बारेमा जिज्ञासा राख्नु भयो । माननीय मन्त्रीज्यूले संविधान निर्माण प्रक्रियाले गति लिएको र राजनीतिक , आर्थिक अवस्था सकारात्मक रहेको जानकारी प्रा.पिल्लेलाई दिनु भयो । अध्यक्ष गोपीनाथ पिल्लेले माननीय मन्त्रीज्यूको भ्रमणप्रति खुशी व्यक्त गर्दै नेपालमा सुशासन कायम गर्न माननीय मन्त्रीज्यूले गर्दै आउनु भएका कार्यको प्रशंसा गर्नु भएको थियो । उक्त अवसरमा मा.मन्त्रीज्यूका साथ सहसचिव सुरेश अधिकारी सहभागी हुनु भयो । त्यसै गरी eGL का निर्देशक अशोक कुमार पनि छलफलका क्रममा उपस्थित हुनु भएको थियो । माननीय मन्त्रीज्यू तीन दिवसीय सिंगापुर भ्रमण सम्पन्न गरी २०७१/७/१३ (३० अक्टोबर, २०१४) मा टोलीका सदस्य सहित स्वदेश फर्कनु भयो ।

५. निजामती सेवाका विविध पक्ष र सेवा प्रवाहको प्रभावकारी विषयक अन्त रक्रिया कार्यक्रम सम्पन्न

निजामती सेवामा रहेका विविध पक्ष तथा नेपालको सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई व्यवस्थित मर्यादित र प्रभावकारी बनाउने भन्ने उद्देश्यले काभ्रेपलान्चोक जिल्लामा कार्यरत सरकारी कर्मचारीको उपस्थितिमा मिति २०७१।७।२१ मा धुलिखेलमा एक अन्तरक्रिया कार्यक्रम सम्पन्न भएको छ ।

सो कार्यक्रम सामान्य प्रशासन मन्त्री श्री लालबाबु पण्डित को प्रमुख आतिथ्यतामा सम्पन्न भएको थियो भने सामान्य प्रशासन मन्त्रालयका सचिव डइन्द्र प्रसाद उपाध्याय को समेत उक्त कार्यक्रममा उपस्थिति रहेको थियो । काभ्रेपलान्चोक जिल्लाका विभिन्न कार्यालयका प्रमुख एवं प्रतिनिधि गरी करिब १०० जनाको उपस्थिति रहेको कार्यक्रममा निजामती सेवाका विविध पक्ष एवं सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी कसरी बनाउने भन्ने विषयमा सहभागीहरूले विभिन्न धारणा प्रस्तुत गरेका थिए । उक्त कार्यक्रममा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयका सचिव श्री डइन्द्र प्रसाद उपाध्यायले कर्मचारीहरूले सेवा सुविधाको विषयलाई मात्र प्राथमिकता नदिएर जनतामा पुराउनुपर्ने सेवालाई प्राथमिकता दिनुपर्ने बताउनुभयो । साथै निजामती कर्मचारीहरूलाई दिनुपर्ने सेवा सुविधा ,वृत्ति विकासका सम्बन्धमा के कस्तो सुधार गर्न सकिन्छ त्यसमा मन्त्रालयले सहयोग गर्ने विश्वास व्यक्त गर्नुभयो । त्यसैगरी सेवा प्रवाह चुस्त बनाउन कर्मचारीलाई प्रशिक्षण गरिरहनुपर्ने भएको र त्यसका लागि एकिकृत तालीम नीति बनेको र त्यसको कार्यान्वयन पछि सबै कर्मचारीले समान रुपमा तालीम प्राप्त गर्न सक्ने बताउनु भयो । आफ्नो कर्तव्यदायित्वलाई पनि बिर्सन नहुने इमान्दारी, अनुशासन र नैतिकताहास हुन नदिई जनताको कामलाई सरल , सहज, संवेदनशील भई गर्नुपर्ने, सेवाप्रति प्रतिबद्ध रहनुपर्ने, कर्मचारीको मनोवृत्तिमा सुधार गर्नुपर्ने लगायतका विविध विषयमा प्रष्ट पार्नुभएको थियो । त्यसैगरी उक्त कार्यक्रममा सामान्य प्रशासन मन्त्री श्री लालबाबु पण्डितले नेपालको निजामती प्रशासनमा विभिन्न समस्याहरू रहेका र ती समस्यालाई क्रमिक रुपमा समाधान गरिने बताउनुभयो । स्थिरता नभए काम नहुने र त्यसले प्रतिफल समेत नदिने हुँदा वर्तमान सरुवा प्रणालीमा समेत पुनरावलोकन गरिने बताउनुभयो । प्रशासनलाई सुदृढ र जनताप्रति जवाफदेही बनाउनको लागि सबैको सोचमा परिवर्तन हुनु जरुरी रहेको कुरा समेत सो कार्यक्रममा बताउनुभएको थियो । उक्त कार्यक्रममा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयका सहसचिव श्री बाबुराम अधिकारी, श्री उपसचिव विष्णुहरि उपाध्याय, उपसचिव श्री नन्दराज जवाली लगायतको उपस्थिति रहेको थियो ।

६. विभिन्न निकायहरूको संगठन तथा व्यवस्थापन सर्भेक्षण कार्य सम्पन्न

नेपाल सरकारका विभिन्न निकायहरूमा हाल कायम रहेको संगठन संरचना र दरबन्दीमा पुनरावलोकन गर्नु पर्ने देखिएकोले भूमि सुधार तथा व्यवस्था मन्त्रालय र अन्तरगत तथा भू-संरक्षण मन्त्रालय र अन्तरगत,स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय र अन्तरगत ,संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय र अन्तरगत ,भौतिक योजना पूर्वाधार तथा यातायात व्यवस्था मन्त्रालय र अन्तरगत , संस्कृति पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय र अन्तरगत एवं राष्ट्रिय सतर्कता केन्द्र को संगठन तथा व्यवस्थापन सर्भेक्षण गर्ने कार्य सम्पन्न भएको छ । सो कार्यबाट उल्लेखित मन्त्रालयहरूको कार्यक्रम ,कार्यवोझ,कार्य प्रकृती अनुसार विद्यमान सांगठनिक संरचना तथा दरबन्दीमा थपघट भएको छ ।

संगठन तथा व्यवस्थापन सर्भेक्षण गरिएका निकायहरू मध्य संघिय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयको वर्तमान कार्य प्रकृति, कार्यवोझ तथा मौजुदा संगठन संरचनामा हेरफेर गर्दा पञ्जीकरणको सम्पूर्ण कार्य गर्ने गरि सोहि वमोजिम आवश्यक कर्मचारीको दरबन्दी सृजना गरी छुट्टै पञ्जिकरण विभाग गठन गरिएको छ ।

७. मोरङ जिल्लामा व्यवस्थापन परीक्षण सम्बन्धी अभिमुखीकरण कार्यक्रम सम्पन्न

व्यवस्थापन परीक्षण शाखाको आ.व.२०७१।७२ को स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम अनुसार मुलुकका विभिन्न स्थानमा व्यवस्थापन परीक्षण सम्बन्धी अभिमुखीकरण गर्ने कार्यक्रम रहे वमोजिम मोरङ जिल्लाको विराटनगरमा उक्त कार्यक्रम सम्पन्न भएको छ । जिल्लास्थित कार्यालयका प्रमुख तथा सहायक कर्मचारीहरूलाई सो सम्बन्धी अभिमुखीकरण गरि जानकारी हासिल गराउने उद्देश्यले उक्त कार्यक्रम संचालन गरिएको हो ।

कार्यक्रमको उद्देश्य-

क. व्यवस्थापन परीक्षण सम्बन्धी अवधारणा , नेपालमा सो सम्बन्धी व्यवस्था तथा सो को व्यवस्थापकीय प्रयोगको सम्बन्धमा जानकारी गराउनु ।

ख. सम्बन्धीत निकायहरूले यस सम्बन्धी अवधारणाको उपयोग आ-आफ्नो कार्यालयहरूमा समेत गर्न गराउन उत्प्रेरित गर्नु ।

कार्यक्रममा पावरप्वाइन्ट प्रस्तुती , छलफल, अन्तक्रिया विधि मार्फत विषयवस्तुको प्रस्तुत गरिएको थियो ।

संलग्न तालिका वमोजिम कार्यक्रम संचालन भएको थियो । प्रस्तुत विषयवस्तुहरू माथि सहभागीहरूवाट विभिन्न जिज्ञासाछलफल तथा अन्तक्रिया गरिएको थियो ।

कार्यक्रममा मोरङ जिल्लाका अधिकांश कार्यालय प्रमुख तथा प्रशासन शाखामा कार्यरत कर्मचारीहरू गरी जम्मा १०६ जना सहभागीहरूको उपस्थिति रहेको थियो । कार्यक्रमको विशेष आतिथ्यता मोरङ जिल्लाका प्रमुख जिल्ला अधिकारी गणेशराज कार्कीज्यूले गर्नुभएको थियो । प्रमुख अथितिको रूपमा कार्कीले व्यवस्थापन परीक्षणको महत्व र यसका उपयोगका सम्बन्धमा आफ्ना धारणाहरू राख्दै सामान्य प्रशासन मन्त्रालयले यसलाई व्यवहारिक तुल्याउन आवश्यक नीतिगतसंस्थागत, कार्यविधिगत तथा जनशक्ति विकास जस्ता पक्षमा ध्यान दिन सुझाव राख्नु भएको थियो ।

कार्यक्रमको अन्तमा सहभागीहरूका तर्फवाट वोल्दै जिल्ला पशुसेवा कार्यालयका प्रमुखले यस विधालाई सैद्धान्तिक भन्दा व्यवहारिक तुल्याउन सुझाव राख्दै अभिमुखीकरण कार्यक्रमवाट सहभागीहरू लाभान्वित भएको र यसका अवयवहरूलाई कार्यक्षेत्रमा उपयोग गर्न प्रयास गर्ने प्रतिवद्धता सहभागीहरूका तर्फवाट राख्नु भएको थियो ।

कार्यक्रमबाट प्राप्त सिकाई

क. कार्यक्रममा सम्बन्धीत विषयका विज्ञ तथा मन्त्रालयका उच्च पदाधिकारीहरूको सहभागिता रहेमा अझ प्रभावकारी हुने ।

ख. कार्यक्रम अवधि कम्तिमा २ दिन तथा एकै दिन सबै सहभागीहरू भन्दा एक सिफ्टमा ४० जना सहभागीहरू हुंदा प्रभावकारी हुने ।

ग. कार्यालय प्रमुख र सहायक कर्मचारीहरूलाई छुट्टाछुट्टै अभिमुखीकरण गर्दा प्रभावकारी हुने

प्राप्त उपलब्धी

क. मोरङ जिल्लास्थित सबैजसो कार्यालय प्रमुख तथा प्रशासन शाखामा कार्यरत कर्मचारीहरूलाई व्यवस्थापन परीक्षण सम्बन्धी अभिमुखीकरण गरिएको ।

ख. सो वाट कार्यालयले आफ्नो कार्यक्षेत्रमा यसको उपयोग गर्न प्रेरित गरेको ।

८. सेवा निवृत्त विशिष्ट श्रेणीका कर्मचारीहरूको सेवा लिने सम्बन्धमा छलफल कार्यक्रम सम्पन्न

माननीय सामान्य प्रशासन मन्त्री श्री लालबाबु पण्डितको अध्यक्षता एवं सामान्य प्रशासन मन्त्रालयका सचिव श्री डेन्द्र प्रसाद उपाध्यायको उपस्थितिमा मिति २०७१।०६।११ गते सेवा निवृत्त विशिष्ट श्रेणीका पदाधिकारीहरूको सहभागितामा सेवा निवृत्त विशिष्ट श्रेणीका पदाधिकारीहरूको सेवा लिने सम्बन्धमा छलफल तथा अन्तरक्रिया कार्यक्रम सम्पन्न भएको छ । नेपाल सरकारका विभिन्न निकायहरूमा सेवा प्रदान गरि हाल निवृत्त हुनु भएका करिब १५ जना पूर्व विशिष्ट श्रेणीका पदाधिकारीहरूको सहभागिता रहेको सो अन्तरक्रिया तथा छलफल कार्यक्रममा सहभागिहरूले आफ्नो धारणा व्यक्त गर्नु भएको थियो ।

९. EUROPA सम्मेलन २०१४ र नेपालको सहभागिता

सार्वजनिक प्रशासनका लागि पूर्वी क्षेत्रीय संगठन EUROPA ले सदस्य राष्ट्रका प्रतिनिधि, विज्ञ एवं विभिन्न पेशाविदहरूको उपस्थितिमा आफ्नो वार्षिक सम्मेलन गत अक्टोबर २० देखि अक्टोबर २४, २०१४ सम्म भियतनामको हनोइ स्थित राष्ट्रिय सम्मेलन केन्द्रमा सम्पन्न गर्‍यो। सार्वजनिक प्रशासन र शासनका विविध विषयमा सदस्य राष्ट्रहरू विच छलफल गर्न सम्मेलन आयोजना गरिएको थियो। क्षेत्रीय तथा विश्वव्यापी एकिकरणको सन्दर्भमा सार्वजनिक प्रशासन र शासन छलफलको मूल विषय रहेको थियो।

नेपालको तर्फबाट सामान्य प्रशासन मन्त्रालयका सचिव श्री डइन्द्र प्रसाद उपाध्यायको नेतृत्वमा एक ३ सदस्यीय प्रतिनिधि मण्डलले उक्त सम्मेलनमा सहभागिता जनाएको थियो। प्रतिनिधि मण्डलका अन्य सदस्यहरूमा लोक सेवा आयोगका सचिव श्री विष्णु प्रसाद लम्साल र सामान्य प्रशासन मन्त्रालयका उप सचिव श्री कृष्ण प्रसाद शर्मा रहनु भएको थियो।

नेपाली प्रतिनिधि मण्डलले EUROPA को ६०औं कार्यकारी समितिको बैठकमा समेत सहभागिता जनाएको थियो।

उक्त कार्यकारी परिषद्को बैठकमा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयका सचिव श्री डइन्द्र प्रसाद उपाध्यायले संगठनलाई थप सवल बनाई साझा क्षेत्रीय चुनौतीहरूलाई सम्बोधन गर्न संगठनको सदस्य राष्ट्रको संख्या विस्तार गर्नु पर्नेमा जोड दिनु भएको थियो।

EUROPA सम्मेलनको उद्घाटन समारोहमा नेपाली प्रतिनिधि मण्डलका नेता श्री डइन्द्र प्रसाद उपाध्यायले नेपालका तर्फबाट राख्नु भएको सम्बोधन मन्तव्यको सार संक्षेपः

- क्षेत्रीयतावाद र विश्वव्यापिकरणको सन्दर्भमा देखापरेका नविनतम प्रशासनिक एवं शासकीय मुद्दाहरूको बारेमा छलफल गर्न EUROPA सम्मेलन एक महत्वपूर्ण साझा मञ्चको रूपमा कार्य गरेको।
- नेपालको वर्तमान सन्दर्भलाई जोड दिँदै सार्वजनिक प्रशासन र शासनका क्षेत्रमा देखा परेका चुनौतिहरू र तीनलाई समाधान गर्न अपनाइएका प्रयासहरूबारे प्रकाश पारिएको।
- सार्वजनिक प्रशासन र शासनका क्षेत्रमा विश्वव्यापिकरणले सृजना गरेको समस्याहरूलाई समाधान गर्न यस क्षेत्रका जनताले विशेष प्रयास गर्नुपर्ने आवश्यकता औल्याउनु भएको।

- विश्वस्तरमा गरिएका प्रतिवद्धता तथा नविनरूपमा देखा परेका शासकीय मुद्दाहरूलाई सम्बोधन गर्न यस क्षेत्रमा अझ बढी सहयोग र ज्ञान आदन प्रदान गर्ने उपायहरूको खोजी गर्नुपर्ने आवश्यकता व्यक्त गर्नुभएको ।
- शासन, विकास र विश्वव्यापिकरणका चुनौतीहरूलाई प्रभावकारी ढंगले सम्बोधन गर्न सदस्य राष्ट्रहरूको साझा विवेक र धारणामा आधारित उपायहरूको महत्व बारे प्रकाश पार्नुभयो ।
- सम्मेलनको मूल विषय अन्तर्गत क्षेत्रीय तथ अन्तर्राष्ट्रिय एकिकरण , पारदर्शिता, इमान्दारी तथा जवाफदेहिता मुलुकी प्रशासनमा निजी क्षेत्रको सहभागीता , प्रशासनि एवं शासकिय सुधार, जलवायु परिवर्तनको असर विद्युतिय शासन स्थानीय शासन मा नवप्रवर्तन सार्वजनिक वित्त जस्ता विषयसँग सम्बन्धित विविध पक्षहरूमा अन्तरक्रियात्मक छलफल भएको थियो । जहाँ सहभागी प्रतिनिधिहरूले छलफलका विषयमा आ-आफ्ना अनुभव र विचार आदान प्रदान गर्नुभएको थियो ।
- सम्मेलनका क्रममा अक्टोबर २२, २०१४ मा नेपालको प्रतिनिधि मण्डल र भियतनामका उप गृह मन्त्री बिच द्विपक्षीय सम्बन्ध र साझा हितका बारेमा छलफल गर्न एक द्विपक्षीय बैठक समेत आयोजना भएको थियो ।
- आगामी सम्मेलन सन् २०१५ को अक्टोबरमा चीनमा आयोजनागर्ने उद् घोष गर्दै यस वर्षको EUROPA सम्मेलन अक्टोबर २३, २०१४ का दिन समापन गरिएका थियो ।